

Özet: Yazar, İstanbul Hukuk Fakültesinde öğrenci iken, gözleri kör olur. Uzun bir süre, gözlerinin yeniden açılacağı ve göreceği ümidi ile yurt içinde ve yurt dışında tedavi peşinde ko-şar. Ancak, gözlerinin bir daha açılmayacağı kesindir. Bu fiziksel durumu, psikolojik olarak da kabullenen yazarımız, o günden itibaren yaşamını, kendisi gibi görme özürülülerin eğitilmeleri için ne gerekiyorsa yapmaya adar. Bu konuda bir hayli de başarılı olur.

Nedense, öğleden akşama ne yediğimizi unuturuz da, yıllar öncesinden yaşadığımız bazı anılar renk ve canlılıklarıyla hafıza-mızdaki yerlerini korurlar. Üç, dört yaşında dedemin eski gazete-lerden yapmış olduğu külahlı kafama geçirip, karşımda sırtışı; güvercin yavrularını yakalamak için çıktığım pencereden düşüp, bayılışım gibi...

İstanbul'daki o Mayıs günü de böyleydi. Arkadaşım Celal, elindeki tıraş fırçasını sağıma soluma sürüp: "Hadi ulan, ilk dersin Medeniyet olduğunu unuttun galiba."

Çabucak giyinip, koltuğumda birkaç kitapla soluğu Küllük kahvesinde aldım. Sokağı seyre başladım. Çeşit çeşit insan portre-leri vardı.

Çay ve simitten sonra, biraz ders çalışmaya gayret ettiysem de ne fayda. Yeni kuşağı yetiştirmekten sorumlu olanlar bu bahar aylarını sınav zamanı olarak niye seçmişlerdi ki? Günler geçiyor, gözlerimdeki ağrılar artıyordu... Bir iki mua-yeneden sonra durumum daha da kötüleşti... Yattığım hastanede bir netice alamadılar. Hastaneden Zennube Abla'nın evine getiril-dim. Yattığım odada, boğazın bütün hatıraları canlı olarak gözü-mün önünde idi. Ancak, şimdi hiçbir şey göremiyordum.

Yeni Bir Umut Yolu:

Kısa bir süre sonra babam İstanbul'a geldi. Bir sürü göz dok-toru gezdik. Her biri, ayrı bir telden çalışıyordu. Bense bu durumun sürekli olabileceğini düşünmek bile İstemiyor, nasıl olsa bir çare bulunur diye umuyordum...

Böylece yaz geldi geçti Cemil ağabeyim ile birlikte Viya-na'ya geldim. Muayene neticesinde, sol gözüm için çözüm olma-dığını, sağ gözün ise belli bir görme oranını yakalayabileceğini, bunun için ameliyat olmam gerektiğini söylediler. Kabul ettim. Ameliyattan sonra üç gün mummyalar gibi kıpırdamadan sırt üstü bekledim. Üç gün sonra sargılarımı çözdüler, ancak sonuç hüs-randı.

Karabasan:

Kapanıp kaldığım bu zindanı unutmanın yolunu bulmalıy-dım. Yapacağım tek şey, düş dünyasına dalıp gitmekti... Yaşa-mım boyunca nice kör, topal, çolak insan görmüştüm. Her şeyi kaybetmelerine rağmen bir yaşamdır sürdürüp gidiyorlardı. Bu duygular içerisinde iken, sol

gözümü tamamen benden aldılar. Bir müddet sonra da ayakta tedavi edilmem gerektiği için pansiyona çıktım. Bayan Strauss adındaki pansiyoner, dul kaldığı için evinin diğer odalarını kiralamıştı. Çok iyi bir kadındı. Durumumu bildi-ği için, orada kaldığım süre boyunca benden hiçbir yardımı esir-gemedi, beni oğlu gibi benimsedi. Ama yine de psikolojik duru-mum çok iyi sayılmazdı.

Pansiyonda etrafımda cinler dolaşıyordu. Sanki deliriyor-dum... Böyle aylar geçtikten sonra, sağ gözüm için bir ameliyat daha geçirdim. Ancak, hiçbir olumlu gelişme olmadı. Körlüğüm, her ne kadar kabul etmek istemesem de kesinleşmişti. Artık Avus-turya'da kalmamın hiçbir anlamı kalmamıştı...

El Yordamı ile Yaşam:

Göremediğimi herkesin hemen fark etmesini istemiyordum. Çünkü, daha sonraki günlerde de elimde olmadan gören bir kişi olduğum izlenimini bırakmaya özendiğimi fark ettim. Ancak, Celal beni istasyonda karşılayıp evlerine götürdükten ve orada bir gece kaldıktan sonra, durumumun öyle yalın aldatmacalarla avu-nulabilecek bir yanı olmadığını bütün acılığı ile anlamaya başlıyordum. Nereden esinlendi bilemem, dudaklarım arasından lise yıllarında ezberlediğim bir şiirin mısraları dökülmeye başladı:

“Birdenbire bir kuş gibi Kanadından vurulmuş gibi Bir atlı yuvarlandı atından. Bağırmadı, gidenleri geri çağırmadı. Yalnız dolu gözlerle baktı, Uzaklaşan atlıların parıldayan nallarına.” Evet, atımdan düşmüştüm. Ne gidenleri geri çağırabilir, ne de peşlerinden yetişebilirdim. Artık yollarımız ayrılmıştı. Aynı düşüncelerim evime döndüğümde de devam etti. Ayrı-ca, burada yaşam, etrafımdakilerin olağanüstü yardım etme duy-gusu yüzünden kendime olan güvenimi sarsıcı boyutlardaydı. Yalnız bir adım dahi atmama izin verilmiyor, hemen yardımcı olacak birisi yanımda oluyordu. Onları incitip üzmeden bu zinciri kırmanın bir yolunu bulmam gerekiyordu. Sonunda başardım da. Ancak, ne olursa olsun bir kıyıya atılmış, günden güne eskiyen bir tekne gibiydim.

Kendime acıma duygum yoğunlaştıkça, genç gövdem bunu protesto edercesine hayatla ilgili her türlü canlılığı yapmak istiyordu. Bu duygularla giyinip kendimi sokağa attım. Çekiç seslerini, kebab kokularını, Berber Ahmet'in makas tıkırtılarını geçip Camlı Kahve'nin köşesindeki dört yol ağzını bulduğum zaman içimi fatih duygusu doldurmuştu. Kentler ve kıt'alar, kılıcı önünde boyun eğdikçe fetih hırsı daha da artan Büyük İskender gibi dört yol ağzında da duraklamadım. Yaz başı sıcaklığında her yanımdan sızan ter dereciklerine rağmen, kent girişindeki Baş Karakol'a kadar uzandım. Dönüşte evdeki panik havası ve sitem-ler karşısında kesin tavrımı koyarak istediğimi kabul ettirdim.

Bir yandan da bir gün gözlerimin açılacağı ümidini hep taşı-yordum. Yalnız, böyle boş boş gezmek, dolaşmak, oturmak beni oyalamıyordu. Ne olursa olsun beni bir hedefe doğru sürükleye-cek bir uğraş bulmak zorundaydım. Babamın işleri epeyce bozul-duğu için, mekânını kapatmıştı. Hiç değilse bir dil öğreneyim diyerek, Almanca bilen birini aradım. Bayan Strauss'un yanında az da olsa öğrenmeye başladığım Almanca'mı ilerletmeyi planlıyordum. Bulamayınca, çocukluğumda beni tedavi etmiş bulunan Doktor Hoşep'in yardımıyla, haftada iki gün kız karde-şimle birlikte giderek İngilizce dersi almaya başladım. Benim bu çabam, babama da şevk

getirmiş olacak ki, bir nevi komisyoncu-luk olan ambarcılık yapmak için bir yer tuttu ve birlikte burada çalışmaya giriştik.

Yeni Bir Işık:

Amerikan misyoneri Isely, bir gün elinde bir paketle evimize geldi. Koltuğunun altında körler için Braille denilen ve parmak ucuyla okunan alfabeyi getirmişti. Artık bu alfabe ile okuyup yazmaya başlamıştım. Isely, sık sık gelip kontrol ediyordu. Bir gün:

“Belki bu hastalığın yolu ile Tanrı sana yeni bir görev veriyor. Memlekette binlerce kör var. Yoksulluk içinde yaşıyorlar. Sen onlara aydınlığın yolunu gösterebilirsin” demişti.

Ben ise halen gözlerimin bir gün açılacağını düşünüyordum.

Yaz sonunda, bu amaçla Viyana’ya tekrar gittim. Bu sefer ameliyat süresince ve sonrasında doktorlara fazla güvenmiyordum. Bu nedenle, bana yardımcı olan Bayan Strauss’a buradaki Körler Okulu’nu ziyaret etmek istediğimi söyledim. Son-ra da engelleri aşarak bu okuldaki derslere katılmaya başladım. Sabahlan, küçüklerin sınıflarına girerek Almancamı geliştirmeye çalışıyordum. Öğle sonraları ise kabartma matbaa ve kitaplığa kapanıp kitap okuyordum. Tesadüfen tanıştığım bir kör genç sayesinde, yüksek tahsili-mi yapabilme olanakları olduğunu anlayınca, hemen çarelerini aramaya giriştim. Bu arada Almanca bilgim yeterli olmadığı için, gazete ilanları ile bulduğum iki ayrı kadınla birlikte Almanca çalış-tım. Ayrıca bana okumam gereken kitapları da okuyorlar, böylece çok yardımcı oluyorlardı. Daha sonra da Pedagoji Enstitüsü’ne kaydoldum.

Ancak, bu arada, siyasette kötü gelişmeler oluyor, Hitler’in Avusturya’yı ilhak planlarının bir parçası olarak, Viyana’da Nazi lerin eylemleri her geçen gün daha da artıyordu. Memleketten gelen haberler de hiç iyi değildi. Babamın işleri bozulduğu için dönmem isteniyordu. Bu nedenle burs aramaya giriştim. Girişim-lerim reddedildi. Tesadüfen Türkiye’ye gidecek birisine Türkçe dersleri verip, biraz para kazandım.

Ne olursa olsun, kaldığım pansiyonun sahibi Bayan Strausa olmasa idî, bu kadar yokluk içerisinde Viyana’da kalmam müm-kün olmazdı.

Anladığım kadarıyla Isely’nin çabalarıyla, Amerika’da körler için burs veren zengin bir karı koca gelip beni buldular ve ister-sem Amerika’da öğrenim görebileceğimi bildirdiler. Kabul edip, Ankara’ya geldim. Çünkü bakanlıktan yol parası işini halletmek gerekiyordu.

Çıkmaz Sokağın Girişi:

Birkaç gün bekledikten sonra, bakanla görüştüm. Çok ilgi-lenmesi ümidimi arttırmıştı. Ancak, özel kalem müdürünün ka-yıtsızlığı, ümidimi endişeye dönüştürdü. Eylül ayında Ameri-ka’da olmak gerekiyordu. Bu nedenle, memlekete gidip neticeyi beklemeye başladım. Uzun yazışmalar sonucu, Amerika’ya gide-bilmem için İzmir’deki bir körler okulunda biraz kurs

görmem gerektiği kararı elimize ulaştı. İzmir Karşıyaka'ya gelip okulu buldum ve yerleştim. Burada, ilk başlarda zorluk çektim. Sonra da, küçük çocuklara okuma yazma öğretme isteğim kabul oldu ve bu görevi içten gelen bir hevesle yapmaya başladım. Bir müddet sonra, okul müdürü istersem bulunduğumuz okula "asil öğretmen olarak tayinimi yaptırabileceğimi," söyledi. Günler böyle geçip giderken, bakanlıktan Amerika'ya gön-derilmem için beklediğim yazı geldi.

Isely'nin Evi:

Amerika'ya gitmek için, önce evime geldim. Annem; "Nasıl bir yermiş bu Amerika? Burada gece iken, orada gündüz olurmuş. Biz burada gündüz seni düşünürken, sen orada uykuda olacaksın. Sen uya-nık olup bizi düşünürken, biz burada uykuda olacağız, bu nasıl iş?" diyordu. Ben de, İngilizceyi ilerletmek için Isely'nin evine yer-leşmişim. Isely'nin asıl görevi, savaş boyunca kapalı kalan koleji (Ame-rikan) öğretime başlayabilecek duruma getirmektir. O bir misyo-nerdi. Sonraları Amerika'da geçirdiğim yıllar sırasında misyonerli-ğin her meslekten gençler için bir kariyer niteliği taşıdığını öğren-dim. Bunun tıp, mühendislik gibi saygın bir meslek dalı olduğu ortadaydı.

Yeni Bir Yaşam Yolu:

Eve dönüşümde, hapisliği bitmiş mahkûmlar gibiydim. İçim-de, kazandığım özgürlükten mutlu; fakat hayatına yeni bir düzen vermek zorunda olanların tasası vardı. Artık, gözlerimin açılmasından ümidimi kesmiş, kör olarak bir hayat planı çizmeyi benimsemişim. Okuma ve yazma soru-nunu da bir ölçüde çözebilmişim. Elimden yere düşürdüğüm bozuk para, anahtar gibi şeyleri bulabilmekte önceleri hayli sıkıntı duymuştum. Bunun da çözü-münü buldum. Nesne elimden fırlayınca, telaşla onu yakalamaya uğraşacak yerde, kırırdamadan düştüğü yerden gelecek sesi din-lemek, bulmamı kolaylaştırıyordu. Bu durum, zaman zaman çev-remdekileri hayrete düşürüyordu. Her şeyin ancak gözle görülerek yapılışına alışanlar için kulak ve el yordamıyla yaşamanın olağanlığını kavrayabilmek zor olu-yordu. Bunu olağanüstü yeteneklere bağlıyorlar ve gözlerinde sizi aşın şekilde yüceltiyorlardı.

Yeni Dünya Yolunda:

Evine yerleştiğim gün Isely, "Rüyalarını İngilizce görmeye baş-ladığın zaman bu dili öğrenmiş

sayılacaksınız” dediğinde bunu şaka sayarak gülüştük. Fakat orada geçirdiğim dört ayın sonunda gerçekten de arada bir rüyada İngilizce konuşmaya başlamıştım. Haziran ayı sonlarında onlardan ayrılıp eve döndüm. Sonunda da gidip gelememenin, gelip de görememenin bulunduğu Yemen askerliğine Özgü, gözyaşları ve hıçkırıklarla donanmış bir ayrılık-tan sonra yola koyulabildik.

Yeni Dünya:

Eski Dünyadan gelenlerin gerçek Amerika’yı tanımada en elverişsiz başlangıç noktası hiç kuşkusuz New York’tur. Sanki burası, eski dünyadan gelenlerin oluşturduğu yamalı bir bohçadır. Yerleştiğim pansiyonda on sekizinden yukarıya her yaşta insan vardı. Dünyanın öteki kısmıyla çok kısıtlı ilişki ve bilgileri olanların, yalnız körler olmadığını burada öğrendim. Burada da dünyadan habersiz bir yığın insan vardı.

Yine bu kentin yaşamında gevşeyip, dinlenmenin de yeri yok gibiydi. Ancak, koşturup kovalayarak su yüzünde kalınabili-yordu. Herkes kalkmak üzere olan bir taşıta yetişmeye çalışanların telaşı içindeydi.

Ağustos sonunu bulup da öğrenime başlayacağım Boston’un yolunu tutunca çok sevindim. Orada ne bulabileceğimi bilmediğim halde, yaşama hızı ve zevklerinden çoğuna ayak uyduramadığım bu beton ormanından uzaklaşabilmek bana bir tür kurtuluş gibi gelmişti.

Yeni Dünyanın Bir Başka Yüzü:

Burası henüz trafik illetine boğulmamış sessiz bir kasabaydı. Sabahları nehir yatağı boyunca yankılanan çan sesleri ile uyanı-yor, motor homurtusu ve korna yaygarası duyulmayan pencere-mizin dışından gelen kuş cıvıltıları ile şenleniyordum. Buradaki eğitim çok değişikti. Öğretmenler sınıfta öğrencilerin bir parçası gibi duruyor, herkes her konuda tartışabiliyordu. Bunun dışında, kurallara kesinlikle uyulması gerekiyordu.

Boston’un bazı mahalleleri, ülkemizden gelmiş Ermenilerle dolu idi. Bir gün, Malatya’dan gelmiş bayan Kelleciyan gelip beni buldu. Hoş beşten sonra, zorla ütülenecek pantolonlarımı alıp götürdü. Bir gün de bana, çok güzel bir memleket yemeği yapıp getirdi. Durmadan Malatya’nın kayısı ve armutlarından söz ediyordu. Burada yöneticilerden Bay Gibson, aramızdaki bu yakınlığın nedenini bir türlü kavrayamıyor, “Sen gelinceye dek bu kadın Türklere ateş püskürüp dururdu. Şimdiyse evde senden değerlisi yok, anlayamıyorum bunu.” deyip duruyordu. Bir gün evlerine yemek yemeye gittiğimde, bunu kadına anlattım. Bana şunları söyledi: “Burada adet olmuş. Ermeniler, Rumlar Türklere atıp tutmazlarsa sanki ayıplanıyor. N’aparstn sıla özlemi söyletiyor.”

Sorunun bir başka boyutuna da Ermeni asıllı bir avukatın babası ışık tutmuştu. Adam şunları söylüyordu:

“Bizimkiler sürgünün sorumluluğunun kendi sırtlarında olduğu-nu söylese kimse onlara aldırış etmez. Ağlayıp, yakınarak kendilerine acındırmaya çabalıyorlar. Oradaki rahat battı onlara. San’atın, ticaretin en iyisi ellerinâeydi. En iyi evlerde oturur, en âlâ yemekleri yerlerdi. Osmanlı üç kıtada yedi düvelle savaşırken askerlik bile yapmaz, parala-rının üstüne para yığarlardı. Üç beş kafası bozuğa uyup, ‘Ermenistan’ diye tutturunca ne yapsın Osmanlı? Kalkıp bu beş on çeteciye, ‘Eh, al şurası da sana Ermenistan olsun’ mu diyecekti? Sonra burada durumla-rı bu kadar iyi olmasına rağmen, yine de arkalarında bıraktıkları pınarın, bahçe bostanının Özlemine çeker dururlar. Daha da kötüsü kin ve öfkelerini çocuklarına da aşıyorlar. Dertleri Ermenistan ise işte Moskof elinde var bir tane, gidip orada otursunlar!” diyordu. Zaman geçip gidiyor, buradaki eğitimimin sonuna yaklaşı-yordum. Niyetim üniversite diploması almak olduğundan bu konuda gösterdiğim çabalar sayesinde, nihayet amacıma ulaştım. Bundan sonra Metropolis’e gidip, eğitime devam edecektim.

Metropolis:

Burası, otomatik kapılarından durmadan insan selleri yutup kusan yeraltı ve hava trenleri; bir nefeste 70’nci katı boylayan ekspres asansörleri; caddeleri tıkayan taşıt hortumları ve nihayet durmadan koşturan İnsan yığınları ile bir cehennem gibiydi. Al-lah’tan okulumuz öyle değil, bu cehennemin ortasında bir süku-net adacığı gibi idi. Ancak, günlük hayatta ilişkiler oradan çok farklıydı. Yine de kaldığım yer okula uzak olduğu için, bu koşuşturmacaya alışmak ve bunun kendi kendime üstesinden gelmek zorundaydım.

Metropolis’te edindiğim bir başka izlenimde, alabildiğince savurganlıktı. Üniversitedeki yabancı uyruklu bir arkadaş bu durumu şöyle özetliyordu: “Bunların çöp sepetlerindekiyle Afrika ve Asya’nın yarım düzine ülkesi âonabilir.”

Amerika, tam anlamıyla bir tüketim ülkesiydi. Ortada sömü-ren ve sömürülen Amerikah’dan çok, varlık içinde yüzen bir ülke ile çoğunluğu yokluk, açlık ve hastalık içinde kıvranan bir dünya sorunu vardı. Yokluğu görmüş ve içinde yaşamış olanların bu eşitsizlik karşısında yüreklerini katıksız hayranlık doldurmuyordu.

Bu dönemde, Avrupa’daki Nazilerin yükselişi devam ediyor, Amerikalılar olayı bir kayıtsızlık içinde izliyorlardı. Derken Avus-turya, Almanya tarafından ilhak edilince, Yahudi ve muhalifler Amerika’ya akmaya başladı.

Eğitimimin sonuna gelmiştim. Bulduğum okul ve çev-remdeki insanlar, beni İçtenlikle kutluyorlardı. Yavaş yavaş dönüş hazırlığına başladım ve buraya yabancı dil öğrenmeye gelen ku-zenimle birlikte gemiye binerek yola çıktık. Bavulumda bulunan ikî diplomamın tüm kapıları bana açacağından emin gibiydim. Bu arada yaşım da otuzu bulmuştu.

Ankara’da bir Körler Okulu kurmak istiyordum. Bunu, Baş-bakan Refik Saydam’la görüştüğümüzde anlattım. İlgileneceğine söz verdi. Ama öncelikle bunu herkese kabul ettirmek için, çok güzel bir rapor hazırlamam gerektiğini söyledi. Ben de her şeyi olmuş bitmiş sayarak, Güneydoğu katarına binip evin yolunu tuttum.

Kördöğüşü:

Evde, birkaç gün sonra, raporu hazırlamaya başladım. Yüz sayfalık bir çalışmayı koltuğumun altına alarak, babamla birlikte Ankara'ya geldik. İkinci Dünya Savaşı'nın yükseldiği günlerdi. Bu karışıklık içerisinde, ancak birkaç gün sonra bakanla görüşe-bildim. Savaş koşulan içinde, böyle bir okulun açılmayacağını, istersem İzmir'deki Körler Okulu'na tayinimin yapılabileceğini söyledi. İzmir'e gitmeye razı değildim. Şayet gidersem, orada çakılıp kalacağım inancına sahiptim. Ben ise daha fazlasını yap-mak istiyordum. Bu sebeple o günkü Milli Eğitim Bakanı olan Hasan A11 Yücel ile görüştüm. Onun ilgisi ve kararlı tutumu saye-sinde, Gazi Eğitim Enstitüsünde göreve başladım.

Yüksek okulda ders vermek, yüz yüze kalacağım yeni bir ya-şantı gibiydi ve beni istemediğim bir gerilim içine itiyordu. Uzun süre nasıl bir yöntem izleyeceğimi düşündüm. Nihayet yirmi öğrenciden oluşan sınıfla ilk dersime başladım. Zaman içerisinde, derslerim zevkli bir hale dönüşünce, dışardan da dersime katıl-mak isteyenlerin sayısının artması beni mutlu ediyordu. İlk kez alnımın teri ile kazandığım, okuldaki hademededen daha düşük olan maaşımı aldığımda, çok büyük bir sevinç duymuştum. Ancak yine de, bulunduğum konum pamuk ipliğine bağlı idi. Bu sorunu da uzun yazışmalardan sonra aşabildim ve asli olarak görevimin sahibi oldum. Artık bir baltaya sap olmuş bir adam gibi, başkalarının bu işi başarabileceğindeki şüphelerini ezip geçerek, memleketime gidebilirdim.

Özel Eğilime Giriş:

Gazi Eğitim'de göreve başlayalı on yılı geçmişti. Mesleki olarak kendimi birçok alanda kabul ettirdiğimi söyleyebilirim. Bu arada evlenmiş, iki de çocuk sahibi olmuşum. Eşim de İngilizce öğretmeni idi.

Ancak benim asıl amacım, özür-lü insanların eğitimine yar-dımcı olmaktı. Ne zaman bu yönde bir girişimde bulunsam, yetki-liler hep "Hele bir sağlamları eğitelim de" anlayışıyla, bu süreci uzat-tıkça uzatıyorlardı.

Nihayet, yıllar sonra, İzmir'deki "Sağır-lar ve Körler Oku-lu"nun "Körler" bölümünün Ankara'ya alınmasını başarabildik. Yıllardır kullanılmayan bir binayı, okul haline getirebilmek için, gerekli bütün girişimleri yaptıktan sonra, eğitimdeki son gelişme-leri yerinde görmek için, yapılan davet üzerine, eşimle birlikte dört aylığına Amerika'ya gidip geldik.

Döndüğümde okulun tamamen hazır olacağını zannediyor-dum. Ancak, her şey bıraktığım yerde duruyor gibiydi. Yeniden, hızlandırma çabalarına başladım. Amerika'daki görüşmelerim sırasında sağladığım yardımların katkısıyla da yavaş yavaş okulu oluşturduk. Sıra "topluma kazandırılacak çocukları toparlamaya" gelmişti.

Bu amaçla, geceleri polis ve jandarma ile birlikte yapmış ol-duğumuz görüntüleri, ömrüm boyunca unutmam mümkün de-ğildi. İzbe yerlerde, hayvanların dahi kalamayacağı koşullar içeri-sinde, her türlü ahlaksızlığa muhatap kalan yüzlerce çocuğun bu halde bulunmasının sorumlusu kimlerdi?

Tutum ve davranışı hoş görülmeyenler karşısında çoğu kez erdemli geçinip, “Kam bozukl”, “Soyuna çekmiş” diye geçiştirenler, hatta bunu bilimsel kılıklı kuramlara bile dönüştürenler çıkmıştır. Oysa bu insan çöplükleri içinde yaşam kavgası vermeye çalışanları yakından tanıdıkça, bozuk olanın kanlarından çok, içine itildikleri çevre olduğu daha iyi anlaşılır. Beş yıl içinde özel eğitimin ana çizgileri, çeşitli kurum ve hizmetleri ile ortaya çıkmıştı. Hatta Bakanlık İlköğretim Genel Müdürlüğü’nde bu alanla uğraşacak bir Şube Müdürlüğü de kurulmuştu.

Kırkıdan Sonra Saz:

Yaşım kırkı aşkın olmasına rağmen, doktora için yeniden alacak, Amerika’nın yolunu tuttuk. İki yıl, tam bir koşuşturmaca içerisinde, çok şükür, doktoramı tamamladım. Tabii ki, burada yine en büyük zahmeti eşim çekmişti. Bir yanda ev işleri, diğer yandan beni götürüp getirmek için şoförlük yapması, kadıncağızı bayağı zorlamıştı. Sağ olsun, seve seve bütün bunları yerine getirdi.

Dönüşte, tezkere almış askerler gibiydik. Memleketimiz bur- numuzda tütüyordu.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi:

Çocukken, anne ve babamızın bizi sevmediğini zannederek, arada bir kaybolup, kıymetimizin anlaşılmasını isteriz. Sanırım, son Amerika’ya gitme isteğimin altında, biraz da yokluğumda kıymetimin anlaşılması düşüncesi yatıyordu. Ancak, karşılanışım hiç de öyle olmadı. Sanki gelmem istenmiyormuş gibi bir hava vardı. Didişe didişe, bıraktığım derslerin bir kısmını geri alabil-dim.

Bu arada olumlu bir gelişme oldu ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi bünyesinde, yeni bir eğitim enstitüsü kurularak dekanlığının tarafıma verilmesi kararlaştırıldı. Ben de, bir an önce işleri tamamlamak için eşimle birlikte çalışmaya başladım. Ancak, o kadar çok engel, o kadar çok müdahale oluyordu ki, zaman za-man bu işlerin tamamını bırakmayı dahi düşünüyordum.

27 Mayıs:

Amerika’da bulunduğumuz süre içerisinde, eş ve dostun gönderdiği mektuplardan, Türkiye’nin her geçen gün bir kargaşa ortamına sürüklendiğini anlıyorduk. Hatta bu nedenle bazı arka-daşlarımız hiç gelmeyip, oraya yerleşmemizi dahi öğütlemişlerdi. Biz döndükten bir müddet sonra, 27 Mayıs darbesi oldu. Ortalık toz dumandı. Beni de Talim ve Terbiye Kurulu üyeliğine atadılar. Bu sefer de mağdur olduğumu söyleyen bir yığın insan, hak etmediği şeyleri elde etmenin peşine düşmüştü.

Üniversite:

Otuz yıldan beri Milli Eğitim Bakanlığına bağlı çeşitli kuru-luşlarda çalışmışım. Sanki bakanlığın sürekli bir eğitim politikası yok gibiydi. Bunun ilginç örneklerinden birisi de öğretim diliydi. Türkçeyi yabancı dillerin hegemonyasından kurtararak arıtmak ve yeterli bir bilim dalı haline getirmenin politika ile hiçbir ilişkisi olmaması gerekirdi. Ama değişen siyasi yönetime göre, uygulana-cak sistem de sürekli değişiyor ve ortada kesin bir uygulama yürütüle-miyordu. Rahat bir bilimsel ortamda çalışma özlemi duymaya başladım. Bu da olsa olsa üniversite olabilir diye düşü-nüyordum. Bunun için de Ankara Üniversitesine geçtim. Burada da şunu gördüm ki, üniversitelerimizde gerçek bilimsel davranış ve tutumun giremeyişinin önemli nedenlerinden birisi, akademik yükselmenin törensel niteliği daha baskın çözümlere bağlanmış olmasıdır. Böyle törenlerden geçmeyi bir yana bırakıp, çalışanın ortaya koyduğu bilimsel ürünleri gereğince değerlendirip ödül-lendirecek bir düzen kurulabilse, bilim adamları cüppe biçimi ve renginden kurtularak gerçek kisvesini bulmuş olurlar.

Son Durakta Son Söz:

Kendi özel İşlerinde çalışanlar, hiç değilse bir açıdan mutlu-dur. İsterlerse dişleri dökülüp saçları ağarana kadar işleri sürdü-rebilirler. Kamu hizmetlerinde çalışanlar ise ne kadar farklı iş tecrübesi ile yoğrulmuş, gücü kuvveti yerinde bir memur olsalar da, belirli bir yaşa erince en çok bir teselli ödülü verilip, çıkış ka-pısı gösterilir. Emeklilik, bana da önceden beklenmeyen bir konuk gibi gelip, yaşamıma çöktü. Yıllardır, bugün gelip çatınca ne ya-parım diye fikri bir hazırlık yapmışım. Bu nedenle ilk birkaç günün burukluğuna rağmen, Ankara'dan pilimizi pırtımızı topla-yıp Yalova'da bugünler için yaptırdığımız evimize göçünce, o-kuldan kurtulmuş tembel öğrenciler kadar mutluluk duymaktan da kendimi alamamışım. Kişinin geleceğini düşünmesi, tasarlaması ve ona yön ver-mesi gerekir. Ancak bu gelecek, doğuşumuz gibi gücümüz dışın-da kalan bir zaman dilimine, ne dilersek dileyelim bildiği yönde akıp gitmektedir. Öyleyse yapılacak en akıllı iş, elde kalan serma-yeyi en iyi şekilde kullanmaktır.